CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI !

Director
PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația
Fără sedii

Cont virament la BNR Sucursala Municipiului București nr. 45.10.50.11.0600

4 pagini — 2 lei

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII
(Seria a IV-a nr. 184)
SÎMBĂTĂ
15 septembrie 1990

www.coresi.org

„NEW DEAL"-ul nostru

O scurtă recapitulare a teoriilor economice care au pricopsit omenirea ne face să tresărim cînd ajungem în epoca celei promovate de președintele american Franklin Delano Roosevelt. Acest om care a spori și a încălcat regula secului a rămînerii la Casa Albă nu mai mult de două mandate, a stat în fruntea administrației societății americane în 1933, cînd America se afla atunci în cea mai dificilă situație din toată istoria ei. Roosevelt vine la putere și, pur și simplu, o salvează de la prăbușire. Politica sa, de o limpede și eficientă logică economică poartă un nume banal, dar care a făcut o carieră socială și științifică de prestigiu. Este vorba de „New Deal" („Noul curs") care își schimbă o serie întreagă de mecanisme socio-economice rapid și ineficiente. F.D. Roosevelt asamblează în teoria și conduita sa politică și economică o densă serie de măsuri sociale cuplate cu ceea ce azi numim „terapie de șoc". Prin urmare, în „New Deal" vom găsi afirmate principiile respectării și întăririi proprietății particulare dar și ale intervenției energice, masive, chiar temporare a statului în viața socio-economică. Remarcabil este faptul că „New Deal"-ul reușește să opereze trecerea de la munca intelectuală individuală la munca intelectuală colectivă, fapt ce avea să revoluționeze producția și să introducă decisiv știința în economie și societate. Dar cum arăta America în acel an 1933, cînd era lansată doctrina „noului curs"? Mii de întreprinderi închise, mecanismele economice și financiare blocate, bursa prăbușită în întregime, fermele agricole ruinate, comerțul internațional ajuns la o cotă alarmantă. Pe drumurile Americii rătăceau 10 milioane de oameni fără lucru. Nivelul constituirii individuale și colective era de asemenea, la nivelul disperării. Suicidul făcea ravagii. Acesta e peisajul socio-economic în care președintele Roosevelt și-a pus în aplicare „New Deal"-ul.

În decurs de luni (!), luni și nu ani, America era relansată în competiția progresului, a democrației. Ce conține oare acest program miraculos? Tot lucruri simple și de bun simț, firește. De pildă, politica „New Deal" promovează o nouă concepție asupra „datoriilor și responsabilității guvernului". Potrivit doctrinei „New Deal", activismul și ofensiva guvernamentală trebuie să fie în permanență manifeste. Sensul acestei activități viza: asigurări de somaj, de invaliditate sau bătrînețe, restabilirea echilibrului social și economic dintre zonele rurale și urbane, investiții masive în agricultură și stimularea fermierilor pentru rentabilizare, un raport judicios între prețurile produselor.

E. MIHĂESCU

(Continuare în pag. a 3-a)

MĂNĂSTIRI BASARABENE

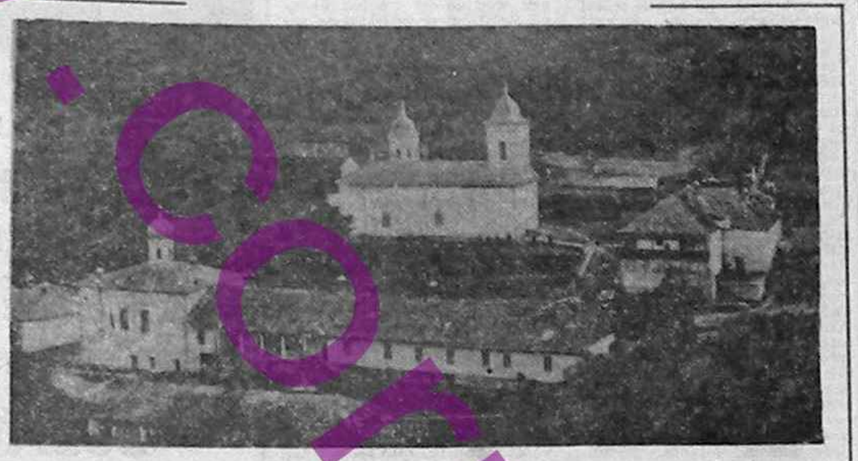

SAHARNA

În pădurile ce urmăresc Nistrul după Rezina, în județul Orheiului, se află o altă mănăstire basarabeană: Saharna. De astă dată este o mănăstire de călugări. Biserica, albă, cu două turle, a fost sfințită de mitropolitul Veniamin Costache (1768—1846) în timpul pribegiei sale din Rusia. În jurul mănăstirii se ridica o gospodărie destul de puternică, dar care nu atingea nivelul gospodăriilor de maici de la Căldărușanca și Jabca. Mai jos de Saharna, Nistrul începe să curgă într-o luncă largă, numai sălcii și stuf.

SILVIU DRAGOMIR

TRECUT AMAR, PREZENT AMAR

Am la îndemînă stenograma „Adunării plenare a Uniunii Scriitorilor despre „Fondul literar" din data de 15 aprilie 1952. Ar merita publicată spre aducerea aminte a vremurilor și oamenilor de atunci, unii și de astăzi. Tot așa am la îndemînă un dosar al poetului Cicerone Theodorescu, dosar de excludere din PMR, sancționat de instructorul Gheorghe Pascu, din partea Comitetului municipal de partid București. Ce impresionează în acest dosar este solidaritatea de breasla a scriitorilor români (și ne aflăm în anul 1950 !) care nici unul nu a depus mărturii acuzatoare la adresa confratelui lor. Dar lucrurile stăteau și altfel, delațiunea fiind în floare, iar uneori cel în cauză dovedindu-se la fel de abiect. Stanian (?) Petre, pe 11/IV/955, îl denunță pe Ion Niculescu, directorul Fondului literar, că în tinerețe ar fi fost legionar, mai precis că la înmormîntarea mamei acestuia (septembrie 1940) ar fi participat „tot cuibul" din cartier. Delaționistul era membru PMR. Ghizela Constantinescu, activistă a CC al PMR, „aflînd" că Niculescu Ion este directorul Fondului literar, se simte și ea îmboldită să denunțe că la înmormîntarea mamei acestuia au participat legionari și chiar că l-ar fi văzut în „uniformă legionară". În replică, Ion Niculescu, absolvent al Școlii de literatură, dă o primă declarație pe data de... 11 aprilie 1955, în care arată că a fost sărac, mama i-a murit după ce a părăsit-o soțul, că la înmormîntare au participat și țărăniști și liberali, că le-a fost confiscată o cameră pentru a o transforma în sediu legionar. Poate că lucrurile așa să se fi petrecut. Numai că pe data de 19-IV-1955, Ion Niculescu revine cu o „completare la autobiografia dată la 11-IV-1955", găsindu-și merite în lupta împotriva regimului burghezo-moșieresc. În 1946 se înscrie în „Tineretul Progresist". Și acum vine partea interesantă, citez: „La alegerile din 1946 am fost delegat la urnă din partea sectorului de partid (comunist) IV Rosu, ca reprezentant al unui partid al cărui nume l-am uitat, dar avea ca semn electoral o scară. La despărțirea urnei, împreună cu un alt tînăr, de care nu mai știu nimic, am sustras circa 200 buletine votate pe „ochiul", semnul PNȚ-Maniu. Mi s-a propus atunci să mă înscriu în partid (comunist „se înțelege)..." Mai sînt necesare comentarii ?!

VIOREL ȘTIRBU

CUGET DREPT

Încep școlile

Prima zi de școală în noul an, cel dintîi de după revoluție.

Ne înfățișăm înaintea copiilor, a acestei comori unice a neamului nostru, ce vor fi numai ochi și ascultare, lăsați pe mîna noastră cea mai importantă parte a zilei, cea a asimilării lumii prin carte.

Urcăm la catedră, la acest altar al neamului în fața celor mai curate minți și inimi, în fața copiilor, cele mai iubite creaturi de către însuși Dumnezeu creatorul cerurilor și al pămîntului.

Vechile obiceie, vechea noastră cunoaștere, mai ales cea legată de partea cea mai sensibilă a științelor, anume cea a învățăturii umaniste — istorie, cultură, literatură, innoitu-s-au, schimbatu-le-am, dezbrăcatu-le-am la lada de gunoi a istoriei?

Căci a stărui într-o învățătură atee, de suprafață, care s-a dovedit criminală și pentru abolirea căreia a curs sîngele atîtor mii și în fara asta, a o mai propovăduí este un fapt de ne-mai-îngăduit.

Dacă nu o putem face, mai cinstit ar fi a ne schimba meseria, a ne cîștiga bucata de pîine prin altă îndeletnicire decît a mai întreține noaptea ateismului și ne-științei adevărate asupra copiilor acestui zbuciumat popor.

Căci a Înviat Hristos încă o dată și în inima noastră, iar dacă nu putem împărtăși această Bucurie, cuvine-se măcar să-i lăsăm pe cei ce au fost marginalizați între a o mărturisi cu cuviință, să o facă întru renașterea spirituală și a ființei neamului acestuia de atîtea ori crucificat în istorie.

IOAN ALEXANDRU

LA ZI DESPRE ȚĂRANUL ROMÂN

DIN GREȘEALĂ ÎN GREȘEALĂ

Dacă riști să mergi la țară și-ți petreci cîteva zile de vacanță ori sfîrșitul de săptămînă, te întorci amețit de-a bineleș, iar dacă ești întrebat de colegul de serviciu ce face țăranul, care este mersul pe la sat, te apucă groaza pentru că nu ai nici de unde să începi, nici unde termina. Statutul C.A.P.-urilor spune una sau nici una, președintele acestuia și acoliții săi urmăresc și fac altceva, iar țăranilor le rămîn visele și speranțele. Pămîntul așteaptă sub acest Turn Babel actualizat prin „mari sacrificii naționale". Ca să nu mai vorbim de grajduri, magazii, de terenul din jurul lor care arată ca un Cernobîl. De unde să încep și unde să termin? Răul, din oricare parte ar fi descris, tot rău rămîne, iar eu, nedesmeticit de imaginile trăsnite în care comunismul a încadrat satul românesc și căruia îi refuză în continuare libertatea tradițională, tec și încerc să mă gîndesc ce se poate face acum cu această dogmă care a alterat pînă și parfumul luncilor. Oare am devenit iresponsabili propriului nostru viitor? Chiar sîntem hotărîți să ne autoanulăm? Nu avem dovezi clare că timp de cincizeci de ani am coborît din greșeală în greșeală încît imaginea reală a satului românesc, a țăranului, sîntem nevoiți să o căutăm în trecut? Introdus cu forța pe poarta C.A.P.-urilor, țăranului român, odată cu pămîntul, i-a fost furat rolul și importanța sa în societate. De atunci, mizeria, foametea și nesiguranța plutesc pretutindeni în țară.

V. ARGEȘANU

Politică și... destabilizare

În sfîrșit, se pare că s-a înțeles. Lecția a fost învățată. Primul ministru o spune într-un recent interviu: faptul că un grup minoritar sau de presiune demonstrează ori face grevă nu înseamnă neapărat căderea guvernului. De acord. Deși casnica din autobuz, trezită peste noapte la politică și aplaudind venirea minerilor va mai continua o vreme cu premonițiile ei caragialești-catastrofice: „toți face demonstrații și greve, nu muncește nimeni." Și deși vom mai asista încă (semne ale imaturității, extremismului sau, mai degrabă ale cinismului politic?!) la luări de poziție „ferme" din partea unor organizații, formațiuni politice chiar, dar mai ales organe de presă care nu s-ar putea numi... destabilizatoare. Pentru că de la ei aflăm din cînd în cînd că granița (de vest, firește!) a fost trecută de... unguri, că vinzarea țării continuă, că unii români nu e patrioți etc. etc...

Vreau să spun că genul acesta de psihoză, voită sau nu, va mai continua. Și, apare tot mai clar, a spus-o și N. Manolescu într-o recentă luare de poziție, că în spatele acestor atitudini nu se ascunde nici stînga și nici dreapta, ci un fel de vicleană și interesată nostalgie după Ceaușescu, nostalgie care merge pînă la încercarea de a reface un mit absurd din cioburile împrăștiate de istorie. Chiar și unii scenariști ai catastrofelor de azi au desigur în minte „ordinea" de dinainte, chiar dacă nu sînt suficient de expliciți.

Aceasta pare a fi așadar principala problemă a culiselor puterii (politice?!) de azi. Și primejdia ca unii oameni confruntați cu probleme reale ale trecerii la eficiență economică să se simtă îndemnați să arunce o privire dezorientată în urmă. Într-un gest obscur de a găsi soluții... Aici, în rîndul lor, pescuitorii ceaușiști ai apelor tulburi își aruncă cu siguranță momeala.

Or soluțiile nu sînt decît înainte. În aplicarea reală a unui program lucid și curajos. În accelerarea construirii statului de drept și în respectarea de facto a drepturilor individuale. În asigurarea unor mijloace de informare obiectivă (pariul nostru cu viitorul este și unul informațional!), a unui sistem funcțional de instanțe și valori morale. A căror transparență să devină, tot mai vizibilă. Căci drum de întoarcere nu există.

ADI TĂTARU

P.S. Nefiind un politolog îmi permit totuși să observ că anume „note" din recentele comunicate ale Ministerului de Externe sună cumva anapoda. Înțeleg foarte bine iritarea firească pe care-au provocat-o unele informații false privind atitudinea țării noastre în problema Golfului. Dar nu cred că e cazul să plătim mereu „polițe". Trebuie să ne însușim limbajul unei diplomații ceva mai impersonale, care în lumea occidentală este mai credibilă. Să lăsăm emoțiile în spatele cuvintelor. Al trecutului, adică! (A.T.)

ANCHETĂ „D"

„DUPĂ ȘASE LUNI, pur și simplu, nu mai sper nimic"

Red.: Ce părere aveți despre situația economică în care ne aflăm?

Maria Găvan, profesoară, Oradea: Este sub orice critică, din toate punctele de vedere. Nu cred că se va putea schimba prea curînd.

Sabina Papu: Este o problemă foarte gravă. Nu avem materie primă, deci nu avem cu ce lucra... În schimb, oamenii găsesc marfă în magazine. Marfă nu este pentru că nu avem cu ce o produce... și așa mai departe, un adevărat lanț al slăbiciunilor.

Stănescu — rezizor. Situația e dezastruoasă mai ales în ceea ce privește comerțul. Există despre o soluție: ca toată lumea să muncească, să înțeleagă că trebuie să muncească. Dar pentru aceasta omul trebuie să fie stimulat material... pentru că din considerente morale s-a mărcit destul înainte, fără nici un rezultat.

Deputat UDMR: Situația este foarte gravă. Ne aflăm — trebuie să o recunoaștem — într-o criză economică care spre deosebire de cea ce a fost pînă în decembrie, necesită măsuri radicale. Guvernul a încercat să ofere unele mici avantaje populației: sănătămîna de lucru redusă, creșterea salariului la unele meserii, o îmbunătățire — parțială — mai ales în perioada imediat următoare alegerilor — și amenințări: anularea a numeroase decrete ce obstrucționau producția.

Toate acestea erau măsuri care de-ceur trebuiau luate dar în detrimentul producției. În primul rînd aceasta ar fi trebuit menținută și îmbunătățită. Indiferent ce domeniu. Scăderea producției a dus în ultima perioadă la inflație. Deocamdată nu avem legi bune care să ne ușureze economicul.

Pentru a se îndrepta cît de cît situația, singura soluție pe care o întrevăd este liberalizarea, atît a comerțului, cît și a industriei. Producția noastră este făcută în cea mai mare parte în țară. De ce această situație? Trebuie să fim receptivi la noile metode la actualul nivel tehnic-calitativ, care nu se poate compara cu tehnica de lucru pe care o folosim noi. Guvernul va trebui să faciliteze într-o mai mare măsură contractele externe, acestea reprezentînd o soluție de maximă eficacitate.

Nu închizînd porțile oricărei încercări de a moderniza ceva vom putea ieși din criză. Da, criză, căci ne aflăm într-o autentică criză economică, nu trebuie să ne ferim de cuvinte.

Costică Căpățînă — Piatra Neamț: Situația se prezintă aici cu totul altfel decît în provincie. Oamenii sînt dezorientați, nu știu ce să mai creadă. Este o atmosferă tensionată. Cred că în curînd va atinge un maxim care va deversa...

Ne pare rău, mie și familiei mele, că plecăm cu o astfel de impresie despre București. Ar mai fi o problemă: bisnițarii... I-au alungat de peste tot. În schimb, în magazinul Consignația — nu știu dacă e particular — de la Unirea, o pereche de adidași costă tot 1 500 lei. Atunci care-i diferența pentru buzunarul clientului? Faptul că unul are autorizație și celălalt nu? Aceasta nu ne încălzește prea mult. Ba încă cu bisnițarii te mai poți tocmi, cu cei de la „Furtul autorizat" nu.

Dacă vor cu adevărat să dispună specula, organele administrative de resort ar trebui să înțeleagă că aceasta nu se poate face decît aplicînd cea mai elementară lege a comerțului: concurența. adică aprovizionînd magazinele cu absolut tot ce este necesar. În acest fel comerțul de stat scapă de falimentul care bate la ușă, clientul este mulțumit, criza economică a dispărut — există mărfuri pe piață, deci există materie primă — și toată lumea va fi mulțumită.. Oare nu s-a gîndit nimeni la aceasta? Și dacă da, ce măsuri binevoiesc domniile lor să adopte? (!)

Vasile Dan — pensionar: Situația economică este rea de tot. Să vă dau un exemplu: de dimineață caut becuri. Becuri, dom'le, dacă-i posibil... și nu găsesc. Ce fac cu ele, dom'le! Că doar nu-s bune de mîncat! Sau în felul acesta ne obligă — indirect — să consumăm mai puțină energie electrică. Tot se plîngeau ăștia că n-au cărbune și că la iarnă n-o să stăm pe roze.

Dan Grigorescu — pictor.

Situația economică? Mai bună decît mă așteptam. Poate din cauza lipsei de lucru... (?!).

Dan Caromfil — profesor: Încă nu o cunosc. Încerc să mă pun la punct și cu acest domeniu. Sper să fie bine... dar eu din fire sînt pesimist.

Sanda Olica: — Tineri Noi: După șase luni de speranțe, de tristețe și bucurie, pur și simplu nu mai sper nimic. A vorbi despre o situație economică de acum în România mi se pare absurd. Ar trebui în primul rînd să ne întrebăm dacă mai există sau nu **o economie.**

Petrescu — economist: Să se pună în aplicare Legea 15 — iată soluția întrebării dv.

Gerald Negulescu și **Carmen Negulescu** — ingineri: Situația economică este precară. De altfel, este o criză de autoritate în economia românească. O soluție ar fi să se scoată din prefecturi și primării, persoanele care au studii politice, cu diplome atestate, știm noi unde... Acestia oprese totul și pun bețe în roate și celorlalți, poate că nu atît din rea voință, ci din incompetență. Dumneaor nu sînt capabili să gîndească în stil capitalist: ar fi pentru ei o impietate.

Anchetă realizată de
AMELIA NEACȘU

Soarta C.A.P.-urilor din MARAMUREȘ (III)

Decretul-Lege 42/1990 și viitoarea Lege a fondului funciar. În platforma-program a CFSN, dată publicității în după-amiaza zilei de 22 decembrie se fac, firește, unele referiri și la soarta agriculturii și a țăranului român. Ulterior s-a aflat că această platformă a avut la bază un text elaborat de Dumitru Mazilu, care mai apoi a fost cenzurat și „îmbunătățit" de către Silviu Brucan. În varianta Mazilu se vorbea despre „improprietărirea" țăranilor și despre „privatizarea" agriculturii. În varianta Brucan, aceste intenții au fost atenuate în sens neocomunist, acel punctul 5 este formulat astfel: „Restructurarea agriculturii și sprijinirea micii producții țărănești". Avînd în vedere că expresii ca: „sprijinirea" etc. sînt simple vorbe goale ce țin de domeniul propagandei nu mai rămîne decît doar termenul „restructurare", scos din arsenalul ideologiei gorbacioviste, deja depășite. Adoptarea variantei Brucan ca platformă politică a FSN și ca fundament pentru întocmirea unor acte normative a însemnat un prim și serios pas înapoi în refacerea economică, precum și în democratizarea politică. Actul normativ, cu privire la agricultură, pe care l-a inspirat a fost Decretul-lege 42/29 ian. 1990. Acesta prevede de ex. la art. 1 că: „Unitățile agricole își vor acoperi cheltuielile de producție din veniturile realizate"; iar la art. 18 este cuprinsă dispoziția că „Datoriile unităților agricole cooperatiste neachitate pe 1989, în sumă de 42, 6 miliarde lei, să nu se mai urmărească la plată". E-n regulă, totul este exact ca pe vremea lui Ceaușescu: mai întîi se vorbește despre rentabilitatea CAP-urilor la modul deziderativ, „trebuie", iar apoi se anulează din nou datoriile... În același spirit de perestroică Gorbaciov—Brucan se acordă țăranilor loturi de pămînt în folosință, de pînă la 0,5 ha/1 persoană capabilă de muncă. Faptul că acest act normativ utilizează noțiunea de „folosință", iar nu de „proprietate", blochează mersul lucrurilor în chip grav și trădează intenții de cea mai proastă factură comunistă: Frontu' „dă" pămînt la țărani: la o adică, ar putea să-i și „ia". Prin 1962, cînd au intrat „de bună voie în GAC (mă rog, în CAP), țăranii nu au fost expropriați, nici prin vreun act normativ expres, și nici în mod tacit, prin constituirea formei de proprietate cooperatistă, întrucît aceasta nu anulează proprietatea individuală. Țăranii, cînd „au făcut" cerere să intre în CAP, nu au cerut nici să fie expropriați, nici nu au declarat că renunță la proprietatea asupra pămîntului lor: ei au cerut numai ca să-și pună bucata lor de pămînt împreună cu a altora pentru a fi lucrată în comun. De altfel chiar Statutul CAP prevede că adunarea generală a membrilor cooperatori poate hotărî inclusiv autodizolvarea CAP-ului. În acest caz, se subînțelege, fostii membri CAP revin la proprietățile avute anterior. Este, dar, de prisos să se vorbească acuma de „improprietărire", în urma desființării CAP-urilor, pentru simplul motiv că țăranii nu au fost expropriați prin înființarea acestora. Decretul 42/1990, întrucît vorbește de teren în „folosință", constituie un pas înapoi față de legislația inițială a CAP de pe vremea lui Ceaușescu și anulează, după părerea mea în chip abuziv și inconștient, dreturile de proprietate avute anterior colectivizării.

O să-mi iau îngăduința de a face unele observații cu privire la dificultățile pe care le prezintă aplicarea în practică a acestui act normativ. În primul rînd, dată fiind suprafața restrînsă de cultură și densitate ridicată a populației, acest decret este inaplicabil în Maramureș. În unele sate, de exemplu în Ieud sau Călinești, dacă se împarte suprafața de cultură la persoanele apte de muncă, rezultă loturi mai mici decît de 0,5 ha, cît este stipulat în decret. În Sarasău, aceeași operație de împărțire dă doar 0,63 ha/1 persoană. Există, firește și terenuri de fînețe, pe dealuri. Numai că, relativ la o producție medie, de pe un lot de 0,5 ha de astfel de teren nu se poate recolta fîn nici măcar pentru a ierna 2 oi. Pentru a întreține o singură vacă este necesară recoltarea fînului de pe aproximativ 2—3 ha. Repet, aici, că fertilitatea naturală a pămîntului de pe deal a scăzut considerabil din 1962 încoace. Acest decret, 42/1990, este poate aplicabil în zonele de cîmpie: acolo dacă cineva cultivă legume, de exemplu de pe un lot de 0,5 ha, poate realiza pentru sine venituri relativ suficiente. Dar în Maramureș — și, presupun, în zonele de deal și munte în general — pentru nevoile unei gospodării modeste, două vaci și vreo zece oi, nu este bineînțeles suficient 0,5 ha. A prelua pămînt suficient înseamnă că CAP-ului nu-i mai rămîne nimic. Aici s-a impus, obligatoriu soluția de bun-simț a dizolvării CAP-urilor.

În Maramureșul istoric, din totalul de 16 CAP-uri, după evenimentele din Decembrie trecut 15 au fost desființate, prin voința marii majorități a membrilor acestora. Desigur, nu a putut fi vorba de unanimitate. Analizînd sumar stratificarea socială și profesională, se poate observa că în favoarea menținerii CAP-ului s-au pronunțat următoarele categorii: a) specialiștii agricoli (agronomi, zootehnisti ,veterinari), care aveau în vedere în primul rînd salariul propriu; b) funcționarii (contabili, brigadieri fel de fel de vătafi și supraveghetori), care au trăit de pe urma CAP-ului ,ca cum au trăit; c) oameni în vîrstă, înapoi de muncă, preluerati de către primele două categorii că dacă se desființează CAP-ul nu vor mai primi pensie! Aceștia au fost, bineînțeles sprijiniți de funcționarii județeni ai agriculturii socialiste. După cîte se

prof. NICOLAE IUGA
fost vicepreședinte al
C.P.U.N. Maramureș

(Continuare în pag. a 2-a)

„Fructele și rădăcinile au aceeași măsură comună — ARBORELE"

— INTERVIU CU DOMNUL DAN PETRE,

VICEPREȘEDINTELE ASOCIAȚIEI „21 DECEMBRIE" —

R: În ce constă astăzi activitatea Asociației „21 Decembrie"?

DAN PETRE: Conform declarației-program, Asociația „21 Decembrie" își înparte activitatea în trei mari sectoare: lupta pentru instaurarea unei democrații în sensul european și istoric al cuvîntului; o activitate de monitorizare a acțiunilor guvernamentale în sensul respectării drepturilor fundamentale ale omului, activitate legată organic de prima pentru că nu putem concepe o democrație europeană fără un stat de drept, fără respectarea drepturilor fundamentale ale omului; o activitate specifică, ținînd de ajutorarea răniților, a familiilor acestora, atît pe plan material, din distribuirea de ajutoare medicale, muncă în care sîntem ajutați de organizații umanitare și religioase — Biserica Ortodoxă Română din Paris, Biserica Baptistă din București, dar și prin înaintarea atît decedatului C.P.U.N., cît și Parlamentului României a unui pachet de legi privind majorarea pensiilor pentru invalizi și urmașii celor decedați, precum și acordarea unor priorități mai ales la vînzarea și închirierea de locuințe. Sprijinul încearcă să fie și moral, prin strădunța de a ajuta la stabilirea adevărului despre ziua și noaptea de 21 decembrie în București.

R: Ați strîns mărturii cu privire la evenimentele din 21 decembrie 1989? În ce stadiu de analiză se află acestea?

D.P.: Din totalul celor adunate există peste 200 de mărturii valabile. Sînt încă inadvertențe orare, evenimente întîmplate în diferite puncte ale orașului. S-a conturat o imagine destul de clară a evenimentelor, mai rămînînd de stabilit atît ceea ce s-a întîmplat la penitenciarul Jilava, cît și în Piața Palatului în timpul mitingului organizat de ultimul secretar general al P.C.R. În rest, sperăm ca pînă în 21 decembrie 1990 să scoatem deja un volum despre 21 decembrie 1989.

R: Ați aflat din mărturiile depuse și analizate cine a tras pe 21 decembrie?

D.P.: Prefer să nu răspund încă la această întrebare.

R: În ce constă participarea Asociației „21 Decembrie" la evenimentele din 13—15 iunie și ce ați avut de suferit de pe urma „intervenției minerilor"?

D.P.: Cred că trebuie să facem o diferențiere între 13 și 14—15 iunie. În ziua de 13 iunie, așa cum s-a dovedit de către organele guvernamentale prin comunicatele agenției Rompres, difuzat de Televiziunea Română abia în ziua de 14 iunie, după-amiază, Asociația „21 Decembrie" s-a solidarizat și a condamnat în mod oficial evenimentele din ziua de 13 iunie, dar în același timp a avertizat că folosirea violenței, chiar împotriva violenței, nu poate naște decît violență.

Pe 14 iunie, rolul Asociației „21 Decembrie" a fost dublu. Unul pasiv — de obiect al atacului desfășurat asupra sediului

A consemnat
ODETTE HANGANU

(Continuare în pag. 2)

ADEVĂRURI PE CARE LE AFLĂM ABIA ACUM

Investițiile și C.S.P.-ul

Este cert că o caracteristică de bază a epocii defuncte a fost alocarea a circa 1/3 din venitul național pentru fondul de acumulare, ceea ce a permis realizarea unui vast program de investiții. Acest fapt nu este însă un element original al politicii economice duse în România epocii. Țările cu economie neplanificată, unele dintre ele plecînd chiar de la ruină totală (cazul Japoniei), au ajuns la actualul nivel de superdezvoltare tot datorită unui ritm al investițiilor deosebit de ridicat. Cu o singură condiție. Investițiile s-au făcut ținînd seama de solicitările pieței și de rentabilitate.

Realizarea unor mari investiții în condițiile sau în numele independenței țării, înțeleasă ca „granițe închise" nu putea avea alt efect decît cel pe care l-a avut: nărufrea întregii economii prin secătuirea resurselor materiale și umane proprii.

Volumul total al investițiilor realizate în perioada '66—'90 a fost de peste 3.200 miliarde lei din care circa 50% în industrie și circa 14% în construcții. Un organism important în dirijarea și repartizarea fondurilor pentru investiții a fost Consiliul de de Stat al Planificării. Rolul jucat de acesta a fost deosebit de nefast asupra a ceea ce se numea „repartiție judicioasă" și „eficiență". Fiecare mare unitate (centrală, trust) făcea „eforturi" considerabile de a trece peste propriul minister și a intra în grațiile acestui organism care stabilea în ultimă instanță planul și indicatorii economici. Funcție de nevoile economiei și relațiile ierarhiei se putea obține totul: un plan rezonabil, o modificare a lui în cursul anului, o aminare a planificatelor puneri în funcțiune, o alocare generoasă de resurse, o productivitate realizată cu un coeficient de fond de salarii satisfăcător. Sigur, era o problemă de preț (mare) însă merita. În consecință (întrucît cifra globală trebuia să se mențină), dacă existau favorizați, trebuiau să existe neapărat și defavorizați.

Avantajul unora se traducea în final prin posibilitatea

DUMITRU NICODIM

(Continuare în pag. 2)

www.cnsas.ro

Biblioteca „DREPTATEA"

Ființa și exilul (II)

[illegible]

Oameni care au fost

Familia principiară CALLIMACHI

Familia principiară Ioan Callimachi, cu reședința la Mediș, a fost una dintre acele [illegible] familii românești care s-au ridicat la „[illegible]" [illegible] de vase [illegible] dintre [illegible] de existență [illegible] alături de acest [illegible]. Le-am adunat cu atîta [illegible] unui cercetător [illegible] la sfîrșit lectura, la primul [illegible] a dovedit a [illegible] [illegible].

[illegible] s-a ridicat la 1 [illegible] la viața sa din București [illegible] Kiseleff nr. 17, în [illegible] în care prințesa Anne Marie Callimachi, văduva [illegible] se afla în [illegible] la Legația României din [illegible] ministrul C.C. [illegible]. Activitatea acestei la Londra avea [illegible] în sfatul [illegible] poporului român, într-un moment istoric dificil, a [illegible] [illegible] de a [illegible] capitala [illegible].

În scrisoarea pe care o trimite lui Ioan Pelende [illegible] 1946) scriește [illegible] de [illegible] în original, menționînd [illegible] posibile [illegible] [illegible] ce [illegible] [illegible] [illegible]

SĂPTĂMÎNA POLITICĂ INTERNĂ

Adunarea deputaților între consens și controversă

La marți, 11 septembrie, Camerele parlamentare au început dezbaterea și adoptarea **Proiectului de lege privind societățile comerciale**, înaintat de Guvernul României, încă dinainte de Vacanța parlamentare. Prezentat în formă îmbunătățită în cea de a doua sesiune, proiectul a fost în primele zile obiectul unui studiu al specialiștilor din domeniul economic, înainte de a fi prezentat în plen, prilej cu care au formulat o serie de observații scrise.

Spre deosebire de prevederile Codului comercial din 1887, avîndu-se în vedere proiectele de Cod comercial din 1938 și 1940, diferitele reglementări, atît în țara noastră cît și din legislația privind regimul societăților comerciale din alte țări cu economie de piață, elaborarea acestui proiect de lege s-a impus ca o măsură pentru reorganizarea societăților economice de stat pe principii comerciale, prin înființarea de regii autonome și societăți comerciale, precum și prin trecerea la economia de piață în concordanță cu cea din țările asemenea economii. Cadrul juridic al societăților comerciale. Pentru creșterea unor condiții favorabile pătrunderii capitalului străin la înființarea de societăți comerciale în România — prioritate de interes național — în cadrul de lege se prevede că societățile comerciale cu participare străină se vor înființa și vor desfășura activitatea la orice altă societate. În general, în reglementarea propusă s-a urmărit să se asigure siguranța, deopotrivă, a intereselor asociaților, cît și ale terților, fără a împiedica dezvoltarea societăților comerciale, în fapt acestea să constituie instrumente eficiente de progres economic.

CONSENSUL

După prezentarea problemelor de fond ale proiectului de lege fiecare reprezentant al grupurilor parlamentare, dezbaterile și adoptarea celor 223 de articole incluse au ajuns astăzi în faza finală. Desfășurarea fluentă a dezbaterilor relevă faptul că nu au existat controverse deosebite; de unde se vede că, atît inițiatorul — Guvernul României — cît și comisia economică a Adunării deputaților au depus eforturi serioase pentru prezentarea unui proiect de lege într-o formă care să fie acceptată. Spunînd majoritate, se referim la ideea consensului dintre partidul FSN și partide și nu la numărul reprezentanților acestora în forum, căci, nu mai putem spune cum am făcut-o în alte rînduri că în Camera a funcționat mașina de votat. Ba chiar dimpotrivă: voturile au fost atît de chibzuite și au fost acordate în urma unor competente dezbateri. Din cauza oboselii, sau a controverselor asupra textului, ori a „pricinii cutare"... mulți deputați nu și-au exprimat dreptul de vot. Această atitudine a fost criticată în repetate rînduri, determinîndu-l în final pe domnul Dan Martian, președintele Adunării să exprime imperativul: **„Vă rugăm, respectați semnul votului!"**

CONTROVERSA

După cum fusese prevăzut pe ordinea de lucru a Camerei joi, 13 septembrie, la trei luni de la deschidere, ar fi trebuit să se prezinte **Raportul** Comisiei parlamentare de anchetă, pentru cercetarea evenimentelor petrecute în zilele de 13—15 iunie 1990. Domnul Dan Martian a propus ca acest **Raport** să fie prezentat în finalul lucrărilor zilei. Nu putem considera această inițiativă decît ca o **presiune**, deoarece Comisia de anchetă s-a dovedit a nu fi pe deplin edificată și nici în măsura de a prezenta un raport complet, care să fie consensual acceptat și, ca atare, verdictul.

În finalul lucrărilor de joi, domnul Radu Nicolae, președintele Comisiei de anchetă, a cîștiut în fața Adunării Deputaților un **Comunicat** prin care se arată activitatea desfășurată pînă în prezent și cauzele din care investigațiile nu sînt terminate. „Analizînd stadiul actual al lucrărilor, Comisia constată după o temeinică dezbatere, în cadrul căreia fiecare membru și-a exprimat punctul de vedere, că este necesară continuarea investigațiilor, COMISIA DE ANCHETĂ DECLARĂ CĂ ESTE HOTĂRÎTĂ SĂ ÎNTOCMEASCĂ RAPORTUL FINAL CÎT MAI REPEDE POSIBIL, DAR NUMAI ÎN SITUAȚIA ÎN CARE VA FI PE DEPLIN EDIFICATĂ ASUPRA ADEVĂRULUI SI VA FI ÎN MĂSURA SĂ STABILEASCĂ RESPONSABILITĂȚILE CE REVIN ORICĂROR PERSOANE FIZICE, ORGANIZAȚII SAU INSTITUȚII IMPLICATE".

Deoarece acest colectiv de anchetă „DISPUNE DE UN NUMĂR ÎNSEMNAT DE MIJLOACE DE PROBĂ: SCRISORI, MEMORII, ÎNSCRISURI OFICIALE, ACTE MEDICALE, DATE CU CARACTER STATISTIC, FOTOGRAFII, RAPOARTE DE EXPERTIZĂ, ÎNREGISTRĂRI AUDIOVIZUALE", ne exprimăm convingerea că vor fi stabilite cu promptitudine și corectitudine responsabilitățile ce revin Președintelui României, dl. Ion Iliescu, Televiziunii Române și anumitor organe de conducere ale FSN, Procuraturii și Ministerului de Interne, „CARE AU DETERMINAT (PRECUM) SI IMPREJURĂRILE CARE AU FAVORIZAT PRODUCEREA EVENIMENTELOR VIOLENTE DIN PERIOADA CARE FACE OBIECTUL ANCHETEI."

AGENDA DE LUCRU PENTRU SĂPTĂMÎNA VIITOARE

1. Proiect de lege privind angajarea persoanelor în muncă pe criterii profesionale. 2. Proiect de lege privind ajutorul de șomaj și reintegrarea profesională a șomerilor. 3. Proiect de lege pentru trecerea Direcției generale a penitenciarelor din cadrul Ministerului de Interne în subordinea Ministerului Justiției. 4. Proiect de lege privind aderarea României la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante. 5. Proiect de lege pentru modificarea și completarea unor dispoziții din Codul penal și Codul de procedură penală. 6. Proiect de lege privind abrogarea prevederilor Decretului 367/1981, pentru înființarea Centrelor industriale Motru și Rovinari din județul Gorj și a Direcțiilor administrativ-economice Motru și Rovinari. 7. Proiect de lege pentru modificarea Decretului-Lege 100/1990, privind atribuirea sau schimbarea de denumiri.

DEMISII

Biroului permanent i-au fost prezentate trei demisii din Adunarea Deputaților: Dorin Sarafoleanu — FSN (pe motiv profesional), Georgeta Valentina Pale — Partidul Ecologist Român (acordarea unei burse în S.U.A.) și Dumitru Surdu — FSN (în urma unei demisii prezentate cu mai mult timp înainte). Locurile au fost declarate vacante, urmînd ca în cel mai scurt timp, Comisia de validare să desemneze deputați din membrii supleanți, pentru completarea numărului membrilor Camerei.

INTERPELARE

Un alt eveniment demn de remarcat este interpelarea adresată de Birourile permanente ale Adunării Deputaților și Senatului, Guvernului României. Această interpelare se referă la o informare pe care să o prezinte Guvernul, cu privire la situația produselor industriale de larg consum, a produselor agroalimentare și a situației rezervelor de energie termică și electrică afectate pentru iarnă.

PRESA, PUSĂ LA ZID

Marți, un deputat al Partidului FSN a informat că în ziarul „România liberă" din 16 august a.c., au fost utilizate într-un articol formulări și aprecieri ce pot fi considerate de către parlamentari drept calomnii la adresa lor și a propus — nici mai mult, nici mai puțin — ca membrilor colectivului acestei publicații să li se retragă acreditările la lucrările Adunării Deputaților, cu toate că o asemenea măsură ar contraveni cu însuși Regulamentul de funcționare al Camerei. În conformitate cu acest Regulament, (art. 85 al. 4) „Președintele are dreptul de a atrage atenția ziarelor asupra informațiilor inexacte privind lucrările Adunării. La cererea președintelui, ziarul este obligat să publice cele arătate de președinte. Dacă abaterea se repetă, președintele Adunării va putea, consultînd Adunarea, să retragă pe un timp anumit reprezentantului ziarului în cauză autorizația de participare la lucrările Adunării." Se poate constata faptul că unii deputați încă nu cunosc în profunzime prevederile propriului Regulament de funcționare.

Biroul permanent a analizat situația, iar dl. Dan Martian a propus să fie invitat un factor de răspundere din conducerea redacției „României libere", în vederea stabilirii măsurilor corespunzătoare, pentru a se evita pe viitor deformări ale realității sau aduceri de insulte la adresa deputaților. În funcție de reacția acestei acțiuni se va hotărî dacă mai trebuie întreprins ceva sau nu.

În același context, domnului președinte i-au fost amintite de către alt deputat FSN aprecierile denigratoare la adresa domnilor parlamentari, publicate în numărul 17 al Revistei „7le-7ae".

Și ca lista să fie completă, ca treburile țării să nu fie alandala, s-a mai făcut o propunere. Să nu se mai permită publicarea de literatură pornografică. (Sic) Aceasta ar afecta, — după spusele vorbitorului — tineretul român, cu atît mai mult cu cît „cei mai în vîrstă au fost în această țară destul de seriosi și au educat în mod serios toți tinerii. (Căci de aceea avem și atîtia infractori — n.n.) Ziarele care apelează la bancuri indecente, la literatura asta sub orice critică să vină și ele să ne prezinte autocritica." (Sic ?!)

Drept pentru care semnez:
VICTOR DANC

Cum „văd" domnii N. S. DUMITRU și SILVIU BRUCAN situația României (din punctul de vedere al domnului ILIESCU)

PENTRU CA „NU SÎNTEM DE CAPUL NOSTRU ÎN LUME" — N. S. DUMITRU

„ROMÂNIA A AJUNS SĂ FIE IZOLATĂ ÎN EUROPA" — SILVIU BRUCAN

În dimineața zilei de 26 decembrie 1989, într-o scurtă alocuțiune rostită în fața cadrelor de conducere din Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice din București, domnul N.S. Dumitru, aflat într-o vizită (pe atunci nestiută) de lucru îi avertiza pe cei prezenți, directori și șefi de compartimente: „Desigur revoluția a fost o explozie populară spontană, dar de aici nu trebuie să trageți concluzia că sîntem de capul nostru în lume". Cine a avut atunci urechi de auzit, a auzit.

Cine nu a fost atunci (și nu numai atunci) acolo, (și nu numai acolo), văzîndu-l pe domnul Silviu Brucan, după nouă luni de la evenimente, la televiziunea română, criticînd antipartinic lipsa de transparență a unui presedinte și dogmatismele unui partid denumit mișcare, își poate imagina că domnul în cauză o face din proprie inițiativă. Probabil cum tot așa, acum un an, l-a criticat în spirit partinic pe Nicolae Ceaușescu.

Persoana care comite o asemenea (voită ?) imprudență, pentru a o comite, trebuie să ignore mai întîi (cu bună știință ?) că lovitura de stat de la 22 decembrie s-a bucurat de sprijin... extern.

Desigur nu ne așteptăm să putem dovedi prea curînd că, de exemplu, presedintele Ion Iliescu s-a aflat în cursul evenimentelor din 21—22 decembrie sub protecția unei anumite ambasade, sau că pasagerii solizi și blonzi din cursa Rombac București-Sibiu păreau a fi, conform declarației făcute revistei „Expres" de procurorul Marian Valer „turiști" unei mari țări vecine și prietene. Dar știm din dezvăluiri făcute presei că ofițerilor superiori est-germani li s-a interzis să deschidă focul împotriva manifestanților, la ordinul lui Erich Honecker.

La ce se reduce atunci (și) în cazul domnului Brucan tot acest efort de a (re)construi o fatadă pentru puterea legitimă, rezultat al alegerilor de la 20 mai ?

Ne punem această întrebare pentru că, dacă ar fi fost vorba ca partidul F.S.N. (ne referim la virfurile partidului) să ducă o politică independentă fie ca chiar și limitată, am fi asistat de multă vreme la o scîrțîiere în cel puțin trei partide. Așa însă, trase pe sfoară, se agită pe scenă simple marionete, care pe deasupra mai sînt și mascate. Și aceasta într-un oraș în care, vorba lui nenea Iancu, știm cu toții cine „este cel dintîi"... Dar s-ar putea să nu fie cel dintîi.

Așa că să nu cădem în ispită. Domnii Iliescu, Roman, Brucan, Birlădeanu nu se ceartă între ei (și atunci neconvingător) decît în fața telespectatorilor sau în prezența ziariștilor. Și atunci au grijă să nu se afle unii în prezența altora. Și fac asa ceva pentru că au primit indicații în acest sens. Pentru ca democrația originală să pară democratie credibilă.

De exemplu, tot acel balet obositor al domnului Brucan, pentru a ne referi la ultima sa filipică televizată îndemnînd la căderi de capete, este de fapt, prin recul, o aledoarie pentru presedintele Iliescu(tor. Căci ce poate fi mai neconvingător pentru cei 85% de increzători în alesul lor decît critica unui elitist, individualist și egoist. Și pe deasupra și invidios. „Las' că știm noi..."

Așa că domnul Iliescu trebuie să rămînă. Pentru că în spatele lui nu se mai află nimeni. Așa cum n-a mai fost nimeni nici în spatele lui Krenz, Miadenov, Grosz, Rakowski, Jakes.

Plecarea ultimului mohican român va însemna plecarea, inclusiv pentru domnul Silviu Brucan. De aceea îl toi critică și-l autocritică domnia sa în spirit antitovărăsesc și antipartinic pe al doilea presedinte.

ȘERBAN POPA

România, din nou amînată!

Parlamentul european, întrunit la Strassbourg a aminat din nou, fără alte precizări, problema României, adică acordarea asistenței economice. România este, la ora actuală, singura țară din Europa (cu excepția Albaniei) cu care Comunitatea Europeană nu întreține relații, datorită „deficitului său democratic".

Într-un interviu acordat în 6 septembrie Televiziunii, domnul Silviu Brucan spunea că, într-o astfel de eventualitate, un cap trebuie să cadă, cineva trebuie să plătească. Este foarte puțin probabil ca actuala stare de lucruri să se modifice prin simpla cădere a unui cap. Dar este inadmisibil ca situația din țară să treneze într-un dolce farniente, atît politic, cît și economic. Întorsi din vacanța pe care și-au luat-o după ce și-au votat salariile, parlamentarii noștri trec de la comemorări la sărbătoriri, unii membri ai onor Guvernului vizitează întreprinderi și persevereză în (ig)nobila artă a baterii pasului pe loc, promițînd și nerespectînd, iar administrațiile locale par depășite. În același timp, muncitorii nu au cu ce să lucreze, rafturile magazinelor de stat sînt la fel de goale, bișnițarii prosperă, alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte se exportă, drepturile omului sînt încălcate sistematic, între vorbe și fapte plutește ceața neadevărului. S-a spus în decembrie că moștenim o situație dezastruoasă, dar de atunci puterea instalată n-a făcut nimic pentru a scoate țara din impas. Dimpotrivă, a arătat că ceea ce o interesează este numai exercițiul puterii. Iar consecințele unei astfel de mentalități (provenite dintr-o ideologie pe care poporul român a respins-o în decembrie) se amplifică, coborînd pe verticala societății. Vai de biet român, săracul...

Din experiența democrației originale ne putem aștepta la crearea unei comisii ,eventual a mai multor „comitete și comisii" care să analizeze hotărîrea Comunității Europene, să promită măsuri ferme, să mustre această comunitate s.a.m.d. Ce ne facem însă cu iarna care se apropie și se anunță friguroasă și întunecată ? Mai creăm o comisie ?

ALEXANDRU GANEA

CONCURS DE POEZIE

Pentru sprijinirea tinerilor poeți, Editura „CAPRICORN" și Clubul de Poezie „CAPRICORN" organizează un CONCURS DE POEZIE PENTRU DEBUT EDITORIAL.

Pot participa toți tinerii poeți care nu împlinesc vîrsta de 30 de ani pînă la 30 martie 1991, care nu au tipărit cărți și nu sînt membri ai Uniunii Scriitorilor.

Concurenții vor trimite pînă la data de 28 martie 1991, cel puțin 45—55 poezii, într-un plic (în care se va introduce un alt plic cu date personale: nume și prenume, adresa, profesia, studii, premii literare, ziare și reviste în care publică, etc.), însoțite de un motto, pe adresa: Editura „CAPRICORN", Str. Tunari, nr. 6, ap. 6, Sectorul 2, București 9.

Un juriu format din editori, poeți, critici literari, va acorda următoarele premii: Premiul I: 5 000 lei; Premiul II: 3 000 lei; Premiul III: 1 000 lei, precum și 3 mentiuni a câte 500 lei.

Pentru cîștigătorul premiului I, editura CAPRICORN va edita, pe propriile cheltuieli, volumul de debut în poezie.

Manuscrisele nepremiate nu se înapoiază.

REPORTER ÎN STAȚIUNEA PUCIOASA

În plin secol XIX

În Pucioasa există o unitate de tratament balnear a Uniunii Naționale a C.A.P., dată în folosință în 13 februarie 1989. Se vede că ziua aceea avea să-i fie fatală!

Profilul ei este balneo-fizioterapeutic și climatologic, de recuperare complexă, în special locomotorie și respiratorie a bolnavilor care se adresează acestei unități prin C.A.P., prin casa de pensii sau în mod direct. Există avantajul ca persoanele venite prin C.A.P. să plătească jumătate din costul unui bilet, restul fiind plătit de unitatea patronatoare.

În incinta hotelului (de altfel singurul hotel existent în stațiune) se află și baza de tratament și restaurantul.

CE SPUNE PERSONALUL MEDICAL:

Ceea ce am aflat ne-a făcut să ne simțim în plin secol 19, în domeniul medicinei putînd foarte bine să rămînem la practicile populare. Avem de-a face cu situația tristă în care cadrele sanitare nu-și pot îndeplini meseria datorită lipsei aparaturii necesare. Nu există deloc aparate de ultrasunete, ultraviolete, infraroșii, aparate de impulsuri. Nu există nici un aparat de curenți exponențiali, și nici oscilometru. Din două băi galvanice, una este defectă din fabricație (nu a fost reparată nici pînă acum). De asemenea, aparatele de aerosol (două la număr) sînt stricate. Nu există nici măcar sterilizatoare, care au fost prevăzute în listele de dotare. La cabinetul de gimnastică medicală nu există o bicicletă ergometrică. Toate acestea au dus la sporirea inventivității medicilor, adevărați scamatori, adevărați șamani, care au ajuns astfel să facă bricolaje: pe un aparat din un improvizat galvano-masaj. Tot așa, din improvizație în improvizație, vor ajunge și medicii noștri să ia premiul Nobel. Nevoia le va spori inventivitatea și-i va impulsiona spre noile culmi ale medicinei universale. Căci, tot așa cum un poet sau prozator scrie mai bine pe stomacul gol, așa și medicii vor ajunge să opereze cu mîna goală (doar am văzut că se poate) și cu vorbe duioase.

Și totuși problemele nu se opresc aici. Urmează multe altele: doctorii nu au asistente. Nici femei de serviciu nu prea există. Infirmiere sînt! Nu prea multe, să nu ne destrăbălăm, dar, în limita bunei cuviințe, ele „funcționează". Funcționează pe trei posturi: cu alte cuvinte, ele prestează și munca celorlalte categorii de personal care absentează din schemă. Astfel că, infirmierele, muncind și pe post de asistente, și pe post de femei de serviciu, și pe post de infirmiere reușesc performanța de a încasa pentru toate aceste trei munci cumulate incredibilul salariu de 2 200 lei. Așa exploatare, mai rău ca la capitaliști(măcar acolo ești plătit)!

Printr-un miracol, această bază de tratament poate funcționa numai cu 26 de angajați. Să-i luăm în ordine: doi medici, doi profesori de gimnastică, doi maseori, șapte infirmiere și restul asistenți.

La secția de parafină lucrează două infirmiere, fără asistent, cîte 12 ore pe zi (fără să aibă și un salariu corespunzător) și nici măcar sporul biologie nu îl primesc. Infirmierele sînt bolnave. Aici se topește, într-un cuptor deschis, parafina. Căldura este insuportabilă. Nu se poate respira.

Pornind mai departe, problemele se ivesc din ce în ce mai multe și mai diverse. Din cauza lipsei de aparatură se lucrează cu cîte 300 de oameni la 5—6 aparate. Dezastrul este total cînd se întîmplă să se strice vre-un aparat deoarece nu există specialiști care să le repare. În toate secțiile se lucrează într-un ritm de exterminare: de la 7,00 la 19,00.

Ca să nu mai vorbim de igienă, condiție total absurdă în această unitate: înainte de a intra în băile de sulf, pacienții ar trebui să se spele la dușurile care nu funcționează. Așa că la bazin fiecare se bălăcește în mizeria vecinului. Tovărășește.

Există cîci două bazine pentru băi cu sulf, unul pentru bărbați și unul pentru femei. Separate. Dar directorul unității (nespecialist în medicină), din spirit de economie, decide că pot fi adunați grămadă, femei și bărbați, în același bazin, în aceeași apă.

CE SPUN BOLNAVII:

În primul rînd, pacienții și s-au plîns de masă: nu sînt condiții igienice, nu sînt tacîmuri, stau la coadă unul în spatele celuilalt pînă se eliberează un loc. Mai grav este un fapt peste care directorul etosteștiutor trece cu ușurință: nu există mîncare de regim pentru diabetici, care sînt obligați să mănînce la comun. În camere este curățenie, dar cearceafurile nu au fost schimbate de trei săptămîni. Trei săptămîni durează o serie.

CE SPUNE DOMNUL DIRECTOR:

Drogureanu Ion, actualul director, fost vicepreședinte al Consiliului Orășenesc Pucioasa susține că aparatele, atîtea cîte sînt ele, sînt destule, medicii se descurcă. Că este normal să facă economie la apă, de ce să umple două bazine, atunci cînd pot să umple unul singur. Că este normal ca toată lumea să mănînce același fel de mîncare, doar n-o să se apuce acum (de parcă ar face-o dumneaului cu propriile-i mîini) să facă mîncare de regim pentru doi, trei oameni. Asta este: numai turma contează. Cum adică să te ocupi de un singur om, cînd este unul singur și nu o cifră cu zerouri? Halal megalitate!

Dar înainte de această explicație ne-a mai spus că nimic nu este adevărat din toate cele relatate și văzute! N-am procedat corect, trebuia să venim întîi la director, să ascultăm ce spune dînsul conform uzanțelor și protocolului. Ne-a somat să numim imediat persoanele care ne-au făcut declarațiile.

Cum rămîne cu faptul că toți oamenii spun într-un fel, numai directorul are alte păreri? De partea cui este dreptatea?

Pucioasa este o stațiune care ar putea fi de renume mondial. Faptul că oamenii vin totuși aici la tratament se datorează medicilor și apei sulfuroase. Dacă acest UNCAP nu poate să finanțeze baza de tratament, atunci să lase locul altuiva, mai pricepuți și mai destoinici. Un spirit întreprinzător și într-adevăr interesat de binele mers al stațiunii ar putea reînvia acest orășel părăsit și prăfuit.

AURA ALEXA IOAN

Falsificarea laptelui — pericol social

Incredibil: lapte cu sodă caustică!

Practica falsificării laptelui are două scopuri principale:

a. Creșterea cantității de lapte marfă;

b. Mascarea unor defecte de calitate.

Despre prima grupă de falsificări, respectiv adaosul de apă în scopul creșterii cantităților de lapte livrat pentru industrializare, cu consecințe deosebite asupra calității produselor și efecte economice dezastruoase, am tratat în două articole precedente.

Acum doresc să mă ocup de grupa de falsificări practicate cu scopul de a masca unele defecte de calitate care, pe lîngă efectele economice și de calitate ale produselor realizate, reprezintă și un pericol pentru sănătatea consumatorilor, faptul constituind un semnal de alarmă atît pentru producători (gospodari individuali, șefi de fermă), cît și pentru instituțiile care coordonează și controlează producția de lapte în zootehnie (Direcții agricole, circumscripții sanitar-veterinare, inspectorate sanitar-veterinare județene, Asociația pentru protecția consumatorilor etc.).

Acest tip de falsificare se realizează în mod intenționat sau, în unele cazuri datorită neglijenței personalului din cadrul lăptăriilor de fermă, prin adaos de diverse substanțe chimice astfel:

— pentru corectarea densității: clorură de sodiu, mai frecvent.

— pentru corectarea (neutralizarea) acidității: carbonat de sodiu (soda de rufe), hidroxid de sodiu (soda caustică) diverși detergenți, îngrășăminte chimice de genul azotatului de amoniu și altele, toate acestea fiind toxice și dăunătoare organismului.

În timp ce persoane inconștiente practică asemenea falsificări, întreprinderile sînt nevoite să recepționeze aceste cantități de lapte datorită lipsei de dotare tehnică pentru depistarea și punerea în evidență a compușilor străini, prin analize de laborator rapide în vederea înlăturării din fabricație și evitarea unor grave intoxicări a consumatorilor.

Metodele de punere în evidență a acestor falsificări sînt acum greoaie, de lungă durată și practic fără posibilitate de a preciza ce substanță a fost introdusă în lapte, metode ce pot fi aplicate numai în laboratoarele de specialitate, laboratoarele uzinale din întreprinderi. Acestea au doar posibilitatea de a evidenția „calitativ" prezența în lapte a unor substanțe alcaline, analizele făcîndu-se prin determinarea acidității titrate a laptelui prezentat la recepție.

În mod curent, laboratoarele autorizate analizează laptele suspect de neutralizare cu substanțe chimice, prin determinarea alcalinității cenușii laptelui, interpretînd ca lapte falsificat probele de lapte la care se obține o alcalinitate a cenușii mai mare de 1,00.

Din acest punct de vedere, în cazul laptelui materie primă recepționat de la diverse județe la cele trei fabrici din Capitală, cele mai frecvente cazuri cu loturi de lapte neutralizat prin adaosuri de diferite substanțe chimice s-au întîlnit astfel:

— 01.06.1990 — Turnu Măgurele cu alcalinitatea cenușii 1,2;
— Drăgănești Vlașca cu 1,3;
— 06.07.1990 — Roșiori de Vede cu 1,47;
— 09.07.1990 — Drăgănești Vlașca cu 1,25;
— 23.07.1990 — Drăgănești Vlașca cu 2,01;
— 17.08.1990 — C.A.P. Cartojani — Giurgiu cu 1,35.

Ținînd seama de pericolul pe care îl prezintă, în special pentru anumite categorii de consumatori (copii, gravide, bolnavi cu afecțiuni gastrice etc.) care sînt principalii consumatori ai laptelui sau a produselor lactate proaspete, am trasat acest „semnal de alarmă" menit să atragă atenția celor care sînt răspunzători de producția de lapte. Este vorba de supravegherea mai atentă a procesului de mulgere, condiționare, conservare și depozitare a laptelui în ferme, pînă la predarea către industrializare.

În scopul obținerii unei producții de lapte cu calități normale și care să fie livrat întreprinderilor la parametrii corespunzători, fără a ajunge în situația de a interveni cu asemenea practici în vederea corectării defectelor, recomand șefilor de fermă următoarele:

— instruirea educativă a îngrijitorilor mulgători și a lăptarilor din ferme, cu privire la aspectele prezentate și pericolul pe care-l reprezintă falsificarea laptelui pentru sănătatea oamenilor.

— mulgerea să se facă în condiții cît mai igienice, cu respectarea regulilor minime pe tot fluxul, pînă la livrarea laptelui la beneficiar.

— aplicarea măsurilor minime existente la dispoziția fiecărei ferme, pentru răcirea imediată a laptelui după mulg și păstrarea acestuia în condiții igienice și de temperatură scăzută pentru evitarea acidifierii.

— păstrarea sub cheie a substanțelor chimice (detergenți, îngrășăminte chimice etc.); folosirea detergenților pentru igienizarea aparatelor de mulg, găleți, bidoane, bazine să se facă numai de persoane instruite cu privire la modul de preparare a soluțiilor de spălare.

— clătirea cu apă abundentă a acestora după spălarea cu detergenți pentru înlăturarea completă a urmelor de substanță.

Consider că problema falsificării laptelui trebuie să fie privită cu foarte multă îngrijorare și, odată cu elaborarea legislației noi (Legea calității și serviciilor, Legea sanitar-veterinară), să adopte măsuri severe de sancționare a acestor practici reprobabile.

Dr. ALEXANDRU ACIU

DIN LUMEA SPORTULUI

● Arbitrul Adrian Porumboiu, care a beneficiat de o clemență stupefiantă și totodată incredibilă, fiind suspendat pe două etape, a trimis o scrisoare cotidianului de sport care se explică. După o scurtă introducere în care își manifestă corectitudinea, notează, că a fost sancționat deoarece Comisia de Arbitri a considerat că greșeala acordat penalty la meciul neregulamentar asupra lui Gaboreac; recunoscîndu-și vina în cunoștința cetăței video. A fost găsit vinovat pentru comportamentul în raport cu jucătorii și echipa gazdă în teren a arbitrului Cîrstea (de la Jiul). Dacă la primul punct Porumboiu este trasă de păr, la al doilea este de-a dreptul ridicol; chiburile a fost făcute grăbit (?!?). Dar dacă Comisia de Arbitri ar fi reținut recomandarea unui gol perfect (fost la video) ce explicație ar mai fi găsit... Sau ce pensă pentru carionagul care scurtat victimei (Cr. Sa...) și numai galben agresorului. S-a speriat în fața perspectivei... pitești... Dar aceste „erori" Comisia de Arbitri parcă nici nu le-a observat... Chiar așa?

Sîntem de acord că „incidentele" au cauze mult mai adînci și sînt generate de factori de ordin material și educativ. Dar pentru asta mai e nevoie să se toarne gaz peste foc? Mai ales că a mai făcut-o și în alte ocazii printre care ne mai reamintim un meci în care a arbitrat tot pentru Rapid, nu prea de multă vreme, pe Giulești.

● „Profesorul" Constantin, care mai este și antrenorul echipei naționale, a făcut o descoperire ce merită o deosebită atenție: motivul înfrîngerii jucătorilor noștri în fața Scoției este că ei nu au mulțumirea sufletească, pe care le-ar putea-o da prezența dînsului. În orice caz pentru această constatare sui generis îl propunem pentru titlul de profesor în para... psihologie.

● Simbătă, 15.09.1990, va debuta campionatul de popice al Diviziei A. În sala Gloria se vor disputa următoarele meciuri: la ora 9,00 Gloria București — Voința Timișoara (feminin A 1) iar la ora 11,30 se vor întîlni două debutante în divizia A 2: I.A.C.P.B. — Armata București cu Metalul Tîrgoviște (masculin). Pentru cei interesați menționăm că sala Gloria se află în incinta uzinelor „Republica".

● Federația Română de fotbal rămîne credincioasă unor vechi deprinderi, aceea de a nu-și respecta cele mai solemne angajamente. Din nou o etapă a fost cioplită: vineri un meci, sîmbătă trei și duminică restul de cinci.

● Cîteva rezultate în partide internaționale disputate miercuri: Elveția — Bulgaria 2—0; Iugoslavia — Irlanda de Nord 2—0; Insulele Faroe — Austria 1—0 (mare surpriză); Spania — Brazilia 3—0. (I. F.).

Dreptul la replică

Mărturiile celor prezentate în articolul „M-au luat pe o masă și m-au bătut cu sacii de nisip", semnătura d-nei Monica Pomescu în ziarul dv. din 11.09.1990, din care reiese că BABOI VICTOR a fost bătut de către organele de poliție, supun unor rele tratamente, vă informăm următoarele:

BABOI VICTOR în ziua de 8.09.1990 a fost condus de către organele de ordine la sediul Poliției Capitale, întrucît a produs o dezordine și tulburarea liniștii publice în zona Piața Universității, acesta fiind unul dintre participanții activi la blocarea circulației în zonă.

Pe baza probelor administrate, organele de poliție, procuratorul au sesizat instanța de judecată competentă a judeca și a analiza acestuia o sancțiune pentru faptele săvîrșite, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Afirmațiile formulate cu privire la faptul că numitul VICTOR BABOI ar fi fost supus unor rele tratamente, pe timpul cît s-a aflat la dispoziția organelor de poliție pentru cercetări, sînt nefondate și tendențioase, fiind formulate cu scopul vădit, atît de a dezinforma opinia publică cît și de a pune într-o lumină nefavorabilă activitatea poliției.

Avînd în vedere cinstea pe care o acordăm publicației dv. și pentru o reală informare a publicului cititor, apreciem că este util atît pentru prestigiul poliției cît și al publicației dv. să publicați o dementire cu privire la faptul că organele de poliție ar fi exercitat violențe asupra lui BABOI VICTOR.

SEFUL BIROULUI PRESĂ
maior, Dumitru SECRIERU

„NEW DEAL"-ul nostru

(Urmare din pag. 1)

lor agricole și ale celor industriale, reorganizarea băncilor și a burselor de valori, elaborarea noi modalități de utilizare a forței de muncă (atunci, din cîte știm, America și-a început programul de construire a autostrăzilor la care au participat milioane de oameni). Revenim la alăturăm acestei enumerări și acea conduită fără excepție în valorificarea tuturor potențialelor intelectuale. Aici este, credem, elementul cheie al întregului „business" politic lansat cu atîta succes de Roosevelt. Deci, în sfîrșit, „credo"-ul lui Emerson devine acțiune socială într-un program politic bine articulat. Este vorba de cuvîntul lui Emerson rostit în cadrul organizației studențești Phi Beta Kappa: „Intelectualul este omul care zăbovește, iar principalele instrumente ale educației sale sînt trei: natura, cărțile și acțiunea. De la natură, corpul inteligent, el va învăța că legile Universului sînt de asemenea legile gîndirii umane. Sarcina cărților nu este de a crea soarecii de bibliotecă, ci spiritul independent. Viața de acțiune nu înseamnă să fii separat de viața de afaceri, ci să trăduci gîndirea în viață. Iar scopul final al educației este ca spiritul să fie dezbărat de a se uita pasiv de ceea ce s-a spus sau s-a făcut în lume, preferînd în schimb o independență intelectuală vizionară... Vom merge pe propriile noastre picioare; vom lucra cu propriile noastre mîini și ne vom exprima prin propria noastră gîndire".

Și mai aveau o calitate semnalată din guvernul președintelui Roosevelt: nu numai că știau bine de tot ce să facă, dar voiau să și facă, deci urîseau ceea ce obișnuiți, de la coastă la coastă. Au reușit de o manieră exemplară, deși articolele în programul lor nu erau complete și sociale, chemînd de „psihologie a maselor" dar și de popularizare a intelectului colectiv. Totul evind ca fundal un clar politic democratic. Aici s-ar găsi cheia definitivă a reușitei lui Roosevelt: limpezirea programului politic și conștientizarea lui de către o coerență de a supune realitatea și a deveni acțiune socială și economică cu o foarte rendament [illegible]. Dacă acest lucru a produs și în plan social și economic se reia de la sine, restaurînd o normalitate în sulrală.

Avem noi ceva de zis despre acest „New Deal" care l-a făcut fericit pe americani? Firește. Ne-ar trebui și nouă unul. Avem toate elementele, avem reticia! Nu cumva ne lipsește Roosevelt-ul?!

Fundația „Principesa Margareta a României"

Ieri de pe Aeroportul Otopeni, cursa companiei Swissair a decolat avînd la bord pe principesele Margareta și Sofia.

Cele două principese s-au aflat în România timp de aproape două săptămîni pentru a pune bazele filialei române a Fundației Principesa Margareta a României al cărui comitet de onoare cuprinde nume illustre, cum sînt cele ale lui Eugen Ionesco și Yehudi Menuhin.

Aflați pe aeroport, trimisul nostru a rugat pe alteța sa principesa Margareta să adresese cîteva cuvinte cititorilor ziarului nostru.

„Cunosc ziarul «Dreptatea» și cred că articolele dumneavoastră sînt foarte bune. Ne aflăm la sfîrșitul unei prime etape în care am lucrat pentru înțelegerea fundației noastre în România; fundație care, așa cum ne-am propus, are scopuri umanitare. Deși, pentru moment, ne întoarcem în Elveția, sperăm că vom reveni cît de curînd pentru a continua munca începută".

E.P.

www.dacoromanica.ro

DREPTATEA INTERNAȚIONAL DREPTATEA INTERNAȚIONAL DREPTATEA

CULTURĂ ȘI STIL DE VIAȚĂ PE COASTA DE EST

Crochiu de mentalități

— Valori după care trăiesc americanii —

„Noi susținem aceste adevăruri ca fiind evidente, toți oamenii sînt creați egali, ei sînt înzestrați de creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile, printre care dreptul la viață, la libertate și la căutarea fericirii".

(Din Declarația de Independență, 4 iulie 1776)

America te întîmpină cu un dinamism și o efervescență care te mulțește rapid și te trezești gîndind ca un tînăr de 20 de ani: faci planuri și începi să te miști, 9 din 10 americani pe care-i întîlnești îți vorbesc ca și cum ar ține cheia universului în buzunar și au proiecte pentru încă două vieți. Nicăieri n-am văzut genul intelectualului rasat și cam pierdevară care debita fără să rosească „idealul în viață este să fii bursier, funcționar de Stat și pensionar".

Cineva îmi sounea că atunci cînd se angajează un nou salariat, între doi potențiali candidați, unul provenit de la o companie de Stat și unul care are la activ trei falimente este preferat cel din urmă: „Știe să riște bătutul!".

Am încercat, din mulțimea de opinii pe care le-am înregistrat, să creionez o scară comună de valori după care se ghidează americanul și să-mi răspund în acest fel și mie la întrebarea care m-a frămîntat din clipa în care am început să-i cunosc: De unde acest sentiment neghiob și sublim totuși al tineretii fără bătrînețe și al vieții fără de moarte?

1) RESPONSABILITATE

Dacă te-ai însurat cu copila lui M. Monroe nu te plînge de creierii ei. A fost alegerea ta — și ești responsabil pentru asta.

Americanul nu mai crede în Soartă și în toate conotațiile ce decurg din acest concept („Ăsa a fost să fie", „Am avut ghinioa", „Nu poți teci din Isatul Karmic").

Sintagma de „om fatalist" are sens pejorativ și e echivalentă cu „om leneș, neantreprinzător" care nu pune umărul la efortul comun de a controla și schimba mediul social, natural sau industrial.

Sentimentul lor că totul se poate și ignorarea limitărilor umane frizează ridicolul pentru un european și totuși... au ajuns pe Lună!

Succesul lui Reagan față de Carter, confruntați pretile cu aceleași probleme, nu s-a datorat conjuncturilor și momentelor istorice diferite, ci felului în care Reagan a știut să exploateze acest sentiment. El l-a stimulat și l-a provocat pe americani să se depășească pe sine și a reușit.

2) SCHIMBAREA ÎNȚELEASĂ CA FIREASCĂ ȘI POZITIVĂ

Prietenii mei români, stabiliți în New Jersey, mi-au spus că în '92 se mută la New York că „la anu' își termină casa și pentru că începe copii școala". Pentru mine a fost evident un nonsens a clădi ceva pentru un interval atît de scurt. Dar, probabil, ceea ce cred eu nu e relevant, din moment ce schimbarea la ei nu mai are conotația de ruptură, de pierdere (partir c'est mourir un peu) ci e văzută ca ceva firesc, ca o măsură a creșterii pe plan social, a progresului.

Poate că această mentalitate explică și obiceiul de a construi case de lemn pe care le-am întîlnit începînd cu zonele rezidențiale din Georgetown și terminînd cu suburbiile Boston-ului.

Aceste două valori — credința că poți face orice și credința că orice schimbare e bună — au trezit în american această foame de activitate. **Munca în sine e o valoare** relevantă dacă nu răspunde unui „de ce?" fundamental: „ma face mai fericit?" „mă face mai bogat?" (s-ar putea ca ordinea să fie inversă totuși. Contul în bancă e prioritar)

3) TIMPUL ȘI CONTROLUL SĂU

În America înveți imediat ce crimă este să întîrzii 10 minute. Mai bine dai telefon și anunți că ești reținut încă o jumătate de oră sau o oră întreagă. Sau iei taxiul, ca mine deși bugetul nu-mi permite asemenea extravagante, încălcînd astfel un alt principiu de bază al americanului, — să trăiești la nivelul tău —. E un nonsens să mimezi. Poți, dacă vrei, să faci saltul. Depinde de tine. Oamenii de gradul zero, sînt cei pentru care timpul liber aparține viitorului. Sociologii au găsit și o noțiune: delayed gratification = recompensă aminată.

Asupra timpului tău ești suveran. Arta de a ți-l planifica se învață de la 5 ani și se perfecționează pînă la 90 de ani.

La Columbia University am întîlnit expresia „Nici chiar îndrăgostiții nu se așteaptă". Dorești o viață mai relaxată, îți place să fii observator sau să discuți mult, îți alegi o meserie care să îți permită acest lucru ori renunți la cursa socială.

4) EGALITATE, NEPĂRTINIRE

Un sistem legislativ foarte bine elaborat și o educație laică și religioasă susținută au făcut ca americanul să se simtă în adevăr egalul oricui funcționar chiar și al lui Dumnezeu.

Într-un proces de orice fel, fie într-un dolar de circulație, vei fi judecat nepărtinitor, după faptele tale, fără să se țină cont că ești homosexual sau ministru secretar de Stat. Apartenența la o anumită clasă socială sau autoritatea într-un domeniu nu-ți conferă drepturi suplimentare. La americani există chiar o aversiune față de maniera deferentă în care sînt tratați în Europa oamenii cu o anumită poziție socială.

TABLOU COMPARATIV

STATELE UNITE	EUROPA DE EST ȘI NU NUMAI
1) Responsabilitate	Soartă / Fatalitate
2) Schimbarea înțeleasă ca firească și pozitivă	Stabilitate / Tradiție / Continuitate
3) Timpul și controlul său	Condiționări reciproce / Interacțiuni
4) Egalitate, nepărtinire	Ierarhie / Rang / Statut
5) Individualism și independență	Binele colectiv, dependență
6) Ajută-te singur	Privilegii moștenite
7) Competiție	Cooperare
8) Orientarea spre viitor	Orientarea spre trecut
9) Orientarea spre acțiune	Orientarea spre trăire
10) Atitudine informală	Formalism
11) Stil direct, deschis, onest	„Salvat aparențe" / Ritual
12) Spirit practic, eficiență	Idealism, teorie
13) Materialism, achiziții	Spiritualism, detașare

Aici această atitudine o ai cel mult față de cei slabi și neprotejați.

5) INDIVIDUALISM ȘI INDEPENDENȚĂ

Am trăit adeseori senzația că-n America s-a exacerbat conceptul (după mine nociv) renascentist al omului ca centru al Universului. De aici derivă și o încredere exagerată în propria persoană și în minunata ei unicitate. Cu oricine am stat de vorbă considera nesemnificativă influența pe care familia, școala sau biserica a avut-o asupra sa și că individualitatea sa și-a creat-o singur, prin alegerile făcute (faimosul concept al choise-ului — alegere). E fals probabil dar funcționează.

Ca și libertatea de expresie. Pentru mine era fascinant să văd cum sînt devoalate toate tabu-urile Europei de est în materie de politică, religie, sex.

Și, așa cum mi-a atras atenția un jurnalist de la Washington Post, cu toată varietatea de opinii, la alegerile viitoare se vor polariza tot în jurul celor două partide majore.

Și, deși poate suna paradoxal, cu cît își vede cineva mai serios de binele propriu, cu atît reușește mai mult să slujească interesului comunității.

6) AJUTĂ-TE SINGUR

Am întrebat într-o intersecție cum să ajung la o anumită adresă. Mi s-a explicat cu lux de amănunte ca apoi să constat că mergea în fapt în aceeași direcție. Am înțeles ulterior că în America nimeni nu suportă să fie dependent sau ghidat de cineva și că deci m-ar fi jignit dacă s-ar fi oferit să mă însoțească.

Credit nu obții în Statele Unite decît pentru ceea ce ai realizat personal. Și aceasta și pentru că sistemul permite încă urcușul pe scara socială pînă la cele mai înalte trepte relativ ușor, chiar pornind de la zero. La Harvard am auzit expresia „an accident of birth" (accident de nașterea) folosită de un student de teamă ca nu cumva meritele sale directe să fie puse sub semnul întrebării de provenienta sa dintr-o familie bogată.

Cineva m-a sfătuit să consult un dicționar de cuvinte compuse ținînd ca prefixe „self" — auto / self.

Multe din ele n-ar avea echivalent în românește: autocomuniune cu sens de meditație, auto distrugere cu sens de sinucidere, autoîmbunătățire cu sens de progres spiritual.

„The self — made man", omul care s-a făcut pe sine, rămîne încă idealul Americii acestui sfîrșit de mileniu.

7) COMPETIȚIA

Americanii cred ferm că spiritul de competiție scoate la iveală tot ceea ce e mai bun într-un individ.

De aceea ei au mizat întotdeuna pe singurul sistem economic care să meargă pe acest principiu — cel al libertei inițiative.

O economie în care sectorul de Stat nu controlează nici 2% e o economie puternic competitivă și în ultimă instanță, o societate care încurajează competiția are toate șansele să progreseze cel mai rapid. Și uitîndu-mă în jur trebuie să recunosc că așa era.

Un expert în problemele U.R.S.S.-ului de la George Town University m-a întrebat dacă am auzit vreodată expresia „to challange to socialist emulation" ceea ce mi-am dat seama că trebuie să fie echivalarea englezească a celebrei sintagme „a chema la întrecere socialistă".

I-am răspuns afirmativ încercînd să-i explic contextul în care apărea. Mi-a replicat istorisindu-mi ce stupoare a produs în lumea socio-lingviștilor americani; socialist era prin definiție legat noțional de promovarea relațiilor egalitariste, de cooperare și interrelații și era un nonsens alăturarea sa cu „challenge" = a provoca; a chema.

Ce competiție se putea crea între oameni cu salarii identice deținînd numai de categoria socio-profesională căreia îi aparțineau?

8) ORIENTARE SPRE VIITOR

De cînd americanii s-au dresat să creadă că Omul (și nu Destinul sau Dumnezeu) poate și trebuie să-și controleze viața și mediul, ei au început să trăiască protejați trei sferturi în viitor. Chiar și un cadou important trece evasineobservat la Crăciun, deoarece în clipa aceea americanul se gîndește cu speranță că anul următor îi va aduce și mai mari bucurii.

I-am vorbit cuiva de o dorință mai veche de-a mea și m-a deconcertat total deoarece m-a întrebat imediat dacă am vreun plan în acest sens. Am vrut să-i explic că încă nu există libertate suficientă de exprimare dar m-am abținut; mi-ar fi replicat „Voi i-ați ales".

9) ORIENTARE SPRE ACȚIUNE

Un șoc pentru mine, care sînt o fire contemplativă a fost să constat că în New England non-acțiunea este un păcat. O asemenea atitudine a dus la ceea ce în ultimele două decenii se cheamă „the workaholic syndrome" (betia muncii). Mulți americani se identifică complet cu profesiile lor. De aceea prima întrebare cînd se întîlnesc doi oameni necunoscuți rămînd este „Ce faci?" dar nu ales „Cu ce companie ești?"

Chiar și vacanțele sînt orientate spre acțiune.

10) ATITUDINEA INFORMALĂ

Modul de adresare în America se bazează în ceea ce orice canon european, oricît de lax ar catalogă drept „lipsă de respect. Nici măcar „Ce mai faci?" (How are you?) nu se mai utilizează, ci variante sau onomatopeea Hi (hai).

Toată lumea te tutuiește sau îți spune direct pe nume.

Adresările cu „domnule" sau „domnule" au căpătat chiar o conotație ridicolă.

Furată de această atitudine informală am căzut și eu într-o capcană. Eram la catedra profesorului Virgil Nemoianu de la Catholic University of America și discutam despre o posibilă vizită la Biblioteca Congresului. În conversație am auzit deseori și foarte familiar pomenit numele de Jims Billington, directorul acelui lăcaș și naiv am intervenit și eu întrebînd dacă n-aș putea să-l întîlnesc. Inițial s-a lăsat tăcere, dat fiind enormitatea pretenției mele apoi Virgil Nemoianu a început să rîdă cu poftă realizînd că fusesem păcălită de tonul cu care-i rostise numele pînă atunci. Jims Billington era dintre personalele pe care la punctul 3 le numeau de grad zero, al cărui timp se măsura în aur.

Revenea adesea în conversațiile universitarilor dat fiind aportul substanțial și variat pe care-l aducea culturii și învățămîntului american.

11) STILUL DIRECT, DESCHIS, ONEST

Dacă vii dintr-o lume în care „a salva aparențele" e vital vei fi profund deconcertat de franchețea tăioasă pînă la grosolănie a americanului chiar în cele mai delicate situații.

O măsură a probității individuale este abordarea deschisă și onestă a oricărui subiect. A da publicității evaluări negative ale propriei tale afaceri / situații e ceva la ordinea zilei.

De prin anii '70 s-au deschis chiar cursuri care te pregătesc cum să formulezi mai agresiv un adevăr pentru a-ți conștientiza concetățenii de un fapt negativ, un pericol etc.

A alege un intermediar cînd dorești să transmiți un mesaj e dovada intenției de a manipula și intri urgent pe lista neagră a persoanelor care nu prezintă încredere.

12) SPIRIT PRACTIC, EFICIENȚA

Americanii chiar se laudă că n-au apetență spre filosofie sau teoretizare. Dacă chiar admit că ar avea vreo filosofie, aceasta ar fi probabil pragmatismul.

De aceea anumite profesii sînt foarte populare în timp ce altele par excentrice (vezi management-ul și economia față de filosofie și antropologie sau dreptul și medicina față de arte).

Întrebările tipice ale americanului sînt din acest motiv „Va face banii?" sau „Se poate rentabiliza în... ani?". „Ce cîștig din această afacere?" și nu „Va arăta estetic?" sau „Va fi plăcut?" sau „Va contribui la avansul științei?"

De asemenea ei evită gîndirea sub imperiul emoției în favoarea celei raționale și obiective.

Cît privește rezolvarea unor probleme necunoscute, americanii folosesc o metodă populară denumită „încearcă și greșește", de aproximare a unei posibile viitoare soluții din aproape în aproape prin încercări succesive.

13) MATERIALISM — ACHIZIȚIE

Noi tindem să-i considerăm foarte materialiști, dar un american gîndește că obiectele materiale nu sînt decît beneficiul natural care rezultă din munca sa intensă și pe care le-ar putea dobîndi oricîne ar fi în fel de orientat spre activitate ca el.

Dar, dincolo, de orice standard, americanii rămîn profund materialiști, dînd mai mare prioritate achiziției de obiecte materiale decît stabilirii de contacte și relații interpersonale.

Ce posedă americanul mijlociu? Vă redau o listă publicată chiar de un sociolog american, Robert Kohl în 1958:

— unul sau mai multe televizoare color,
— un magnetofon, un player și un recorder
— un uscător electric de păr
— un minicalculator,
— o cameră scumpă foto și una de filmat video
— mașină automată de spălat
— un curățitor cu vacuum
— un aparat electric de tuns iarba
— un frigider și o ladă frigorifică
— una sau mai multe mașini
— un telefon

Unii posedă chiar personal computer și o mașină de spălat vase.

Deoarece se prezelază noutatea, ei trucă sau își vind posesiunile frecvent și le înlocuiesc cu altele noi. O mașină poate fi păstrată pînă la 3 ani, o casă 5 sau 6 ani.

În loc de concluzii, care oricum rămîn pentru viitor, voi mai relata o scenă la care am asistat la Muzeul Aerului și Spațiului din Washington D.C. O tînără cu doi copii se adresat spre băiețelul ei de 4-5 ani și i-a șoptit „Dacă-ți cumperi modelul asta de avion din banii pe care-i ai, mai tîrziu cînd Lizie (sora am dedus-se va opri să-și la o Coka, tu nu vei mai avea destul bani ca s-o ia și tu".

Am rămas evident șocată pentru că eu n-aș fi lăsat banii pe mîna copilului, ci probabil le-aș fi cumpărat cu bucuroasă avionul de hîrtie și le-aș fi dat și răcoritoare de băut la ieșirea din Muzeu.

Dar poate nu e rău de experimentat și exemplul americanului.

VOA VOICE OF AMERICA

VOCEA AMERICI

GABRIELA LĂZĂRESCU

Pe Bulevardul Independenței, nu departe de Biblioteca Congresului, într-o clădire impozantă, se află Departamentul USIA specializat în emisiuni radio difuzate Vocea Americii.

Serviciul român este la etajul IX și adăpostește într-un perimetru relativ restrîns un număr considerabil de celebrități ale exilului românesc. Deși era prima oară cînd îi întîlneam eram cu toți prietenii vechi.

I-am întrebat „Cum au petrecut Crăciunul anul trecut?"

Gabriela Lăzărescu: Rhodes mi-a răspuns: „Am lucrat zi și noapte". Cu un ochi urmăream imaginile de la C.N.N. și cu un altul reportajul pe care-l urgălem pentru emisie.

Primul telefon de la distanță pe care l-am primit a venit din Australia și ne felicita pentru Revoluție.

Am vrut să aranjăm ceva pe noi?" dar m-am grăbit să îmi o surpriză, fiind o surpriză, ei de dorisem și o asemenea surpriză prietena mea de la „Rosemarie care [illegible] Ala, doar din [illegible] și mi-a spus „Am [illegible] avone [illegible]".

Am constatat că [illegible] care redactor era [illegible] slow" edica ist [illegible] îl făcea [illegible] și o și trezește pe [illegible]. Programul lor cuprinde:

● ZILNIC: Știri de la [illegible] și din lume, [illegible] din domeniile politic, economic, [illegible] sportive, muzică, [illegible] rubrici, seriale [illegible] relor viitorului, din [illegible] unei gîndiri și practici [illegible]

● PROGRAME [illegible] NALE DE SPECIALITATE: Luni și Joi — „Oraș, [illegible]".

Marți și Vineri — „[illegible] științific" și, respectiv, „[illegible]".

● LUNI: Caleidoscop [illegible] can. Rubrica pentru [illegible] în America și în lume.

● MARȚI: Rock and [illegible] Heavy Metal, muzică [illegible]

● MIERCURI: Interviu [illegible] tăminți. Muzică Country, [illegible]

● JOI: Jazz.

● VINERI: La [illegible] sănătoșii. Carnet [illegible]

● SIMBĂTĂ: Varietăți [illegible] brice de Umor transatlantic.

● DUMINICĂ: Poezie [illegible] și religie, noutăți [illegible] cartea americană pe [illegible]

(From left to right) [illegible] Nicolae Dima, Adriana [illegible] Traian Vălălăș, Dan [illegible]

The Washington Post

PE DINĂUNTRU

O clădire impozantă pe strada 15 adăpostește cel mai ziar și imediat după [illegible] un bloc [illegible] care cuprinde [illegible] de cercetări în domeniile [illegible] al acestuia [illegible] cotidian care-și asigură [illegible] de [illegible] dramatice survenite [illegible] informațiilor în [illegible] spectaculoasă [illegible] logiei [illegible] este că [illegible] centrul lumii [illegible] renascentiste.

Imp[illegible] bibliotecă „reale" [illegible] cialiști și bibliotecari [illegible] merie într-o hală [illegible] asigură referințe [illegible] politica, geografia, economia, istoria și cultura planetei. Documentarea pentru orice [illegible] este obligatorie și de la sine înțeleasă. Acuratețea oricărei informații nu se poate obține [illegible] din evenimentul nud, de ultimă oră, ci și din corelarea [illegible] fundalul care l-a generat.

Profesionalismul ziaristilor [illegible] și munca sa de consultare [illegible] baustivă a surselor oricărui subiect pe care-l abordează [illegible] în capacitatea sa de a [illegible] strînge în limita a [illegible] 400 de cuvinte.

Doar marii editorialiști [illegible] mit uneori să sară de [illegible] cem.

Spectaculoase mi-au [illegible] departamentele de grafică [illegible] joritatea computerizată.

Ziarul se naște și crește [illegible] un compartiment [illegible] proiect pretrecîș pe un [illegible] unde orarul de [illegible] al diferitelor grupuri este [illegible] strict.

Aici e[illegible] multi, multi [illegible] de cercetă[illegible] de fără finanț[illegible]

Un [illegible] lucru [illegible] ciei [illegible] tura. Au și [illegible] [illegible]

AMERICAN REPERTORY THEATRE

La Boston, mai exact la Cambridge, pe strada Brattle la numărul 64 se află celebrul „TEATRU DE REPERTORIU AMERICAN" unde a activat pînă nu demult și regizorul ANDREI ȘERBAN.

Afișul pentru stagiunea '90–'91 îl menționează încă.

Pagină realizată de: DOINA RĂȘC

BIBLIOTECA CONGRESULUI

Cînd în 1800 Congresul American achiziționa primele volume pentru suma de 5 000 dolari (amănunt pitoresc — Daniel Webster s-a opus) nimeni nu se aștepta ca modesta colecție să crească la peste 76 000 000 de obiecte. Sunt obiecte deoarece doar o pătrime din tezaurul bibliotecii reprezintă cărți, atlase, manuscrise. O dată cu apariția celorlalte mijloace mass-media, valori spirituale s-au răscolindit concomitent și pe aceste căi. Biblioteca conține toate înregistrările fonografice din istoria Statelor Unite, toate înregistrările pe oscilă de la fotografie (colecția despre Războiul Civil e celebră) pînă la filme (documente vizuale de valoare incontestabilă care constituie probe istorice de care s-a ținut și se va ține seama ori de cîte ori vor apărea divergențe teritoriale sau politice între state).

În ansamblu Biblioteca Congresului reprezintă cea mai mare enciclopedie multi-media din lume. Ea se instituie într-un depozit al memoriei naționale americane și universale acoperind cu precădere ultimul secol și jumătate.

Localizată inițial chiar în fanima Capitoliului, ea se bazează pe colecția privată a lui Thomas Jefferson profet al democrației și avocat al educației care obișnuia să-și îndemne compatrioții „Luminați poporul și tirania și oprelunea asupra trupului și sufletului se vor spulbera ca spiritele rele în zorii zilei". Astăzi Biblioteca ocupă trei clădiri impozante în apropierea Capitoliului (Jefferson datînd din 1897, Adams din 1939 și Madison din 1980), dar nici mărimea și nici comoriile adăpostite nu reprezintă punctul ei forte ci organizarea ei absolut fantastică și oamenii care au contribuit și contribuie la aceasta, specialiști simpli sau interdisciplinari care au făcut ca despre un subiect dat să poți obține o bibliografie exhaustivă în nici jumătate de oră.

Lîngă mine în Sala Principală din Jefferson a stat o doamnă care a cerut referințe despre a II-a deschidere Kissinger—Nixon asupra Chinei. Într-un sfert de oră a primit lista de publicații cu referire la subiect, lista benzilor audio de la Clubul Național de Presă cu discursurile și transcrierile tipărite ale acestora, lista peliculelor de la conferințele de presă de la Casa Albă și aeroporturi cu variante în engleză, rusă și chineză, lista ziarelor din toate țările lumii care au consemnat evenimentul, etc. Bineînțeles american. Și — amănunt esențial — NU EXISTĂ RESTRICȚII DE ACCES în această Bibliotecă.

Chiar și în restul lumii libere, în Franța sau în Anglia nu poți pătrunde la Biblioteca Națională sau la British Muzeum (acum Biblioteca Britanică) fără o recomandare sau fireste în cazul studenților, o trimitere de la Facultate.

Să nu mai vorbim de noi, cei din estul Europei. Tineți minte, probabil că standingul unui intelectual din București se măsura și în abilitatea sa de a-și crea o pîrtie de acces la Fondul Special al Bibliotecii Academiei. Oficial la acesta nu pătrundeau decît persoanele politic „de încredere".

Aici „spre stupoarea mea, accesul era absolut liber. Dacă știai să operezi într-o bază de date te de-curcai singur în fața unui monitor; dacă nu cereai sprijinul unui bibliotecar.

Recomandarea foe care eu neîncrezătoare că există un asemenea miracol) mi-o pregătisem, am utilizat-o ca să-l cunosc pe David M. Kraus. Specialist în studii est-europene și actualmente șeful Departamentului European al Bibliotecii, domnul **David Kraus** este un bun cunoscător al literaturii și folclorului românesc. Cu numai 10 fotografii primite anul trecut cu ocazia Centenarului Eminescu domnia sa a dispus alcătuirea celui mai frumos album dedicat poetului pe care l-am văzut vreodată. I-am povestit cu tristețe că nici măcar anul acesta nu ne-am putut comemora poetul național ass cum se cuvine.

Aniversarea cădea ca de obicei în 15 iunie...

M-am descărcat cu greu de bibliotecă și de mirajul care parcă mă tintuia pe loc.

Hai-hui prin Universități

Lumea se împarte în două categorii — oameni care au Harvard-ul și oameni care nu-l au. Asemenea distincții sînt clare doar în mintea celor care au absolvit Harvard-ul și care cred că între ei și restul omenirii e o prăpastie ca de la cer la pămînt. Mîndria aceasta nu e chiar prostească.

Ea-i menține și ulterior pe foștii studenți într-o stare de permanentă autodenăsire și americanii recunosc că în Who's who proporția de harvard-iști este impresionantă.

Clădirile vechi de cărămidă roșie, fîntîna de lemn care se acționează și astăzi manual, statuia lui Harvard sau fosta aripă a fetelor (mai țineți minte Love Story?) sînt tot atîtea semne distinctive prin care această veche și celebră Universitate îți se întipărește în minte. Alături de o serie de superlative: cei mai buni doctori în știință, istorie, artă, literatură.

Și totuși există un element nu prea des pomenit, dar fără de care Harvard University ar deveni Boston University sau ori, care altă mică universitate. Și acesta nu este Președintele, nici Decanul Facultății de Arte și Științe nici Bibliotecarul șef de la Widener. Elementul la care mă referesem sînt **banii** fundației și omul cheie din acest punct de vedere **Walter Cabot** care a făcut în cîțiva ani ca fondurile universității să crească de la 1 miliard dolari la 5 miliarde devenind astfel cea mai bogată fundație din lume (fundația Rockefeller numără doar 1,5 miliarde dolari).

Ce se poartă la Harvard? Se poartă **stînga** și demonstrațiile împotriva războiului din Irak (care oricum nu e decît potențial).

Cineva în Franța a inventat butada „Dacă nu ești de stînga la douăzeci de ani n-ai suflet, iar dacă mai ești la 40 n-ai minte". Mă rog, tot francezul zicea „cine se scuză se acuză."

La GeorgeTown University din Washington am întîlnit aceeași mîndrie a aparținerii la culorile universitare locale. Aici fiecare student se și vede cel puțin consilier guvernamental.

Și într-adevăr aici este **pepiniera de experți politici.**

Axată mai ales pe studii de drept și literatură, Universitatea și-a dezvoltat puternice secții specializate cum ar fi: „Programul de studii despre zona rusă" care include istorie, economie politică externă sovietică, relații est-vest, demografie, societate și cultură, etc. Consultarea specialiștilor de aici este obligatorie înainte luării unor decizii privitoare la Kremlin. Și Casa Albă știe bine acest lucru.

Tot la Washington se află Catholic University of America unde se cultivă cu mare succes spiritualismul de tip creștin.

Cu toată extravertirea care domnește în viața socială, americanul este în esență un puritan și duminica merge cu familia la biserică, îmi povestea profesorul **Virgil Nemoianu.**

Cabot crede că e timpul să se retragă

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă PO Box 12 201, telex 10376 presfir București Calea Griviței nr. 64—66.

Tiparul: Combinatul poligrafic București